

Skræddersyet sundhedsindsats i socialt udsat boligområde i Aalborg

Aalborg Kommune arbejder målrettet med strategiske nedslag i forhold til at reducere uligheden i sundhed. Fra november 2010 til november 2014 har kommunen arbejdet med en skræddersyet sundhedsindsats i lokalområdet Aalborg Øst. Området huser ca. 16000 borgere og er kendetegnet ved bl.a. et lavere uddannelses- og indkomstniveau, højere arbejdsløshed og flere borgere med anden etnisk baggrund end dansk, sammenholdt med gennemsnittet for Aalborg kommune.

Formålet har været at sikre lokalområdets borgere muligheden for det sunde liv gennem udvikling og implementering af sundhedsfremmende og forebyggende kost-, rygning-, alkohol- og motionstilbud. Endvidere har man arbejdet med mental sundhed i området.

Målgruppen for indsatsen er som udgangspunkt alle borgere i området. Herunder dog også et særligt fokus på borgere, hvor der opleves særlige sundhedsudfordringer.

Strategisk set kan projektet karakteriseres som flerstrengt, helhedsorienteret og tværsektorielt.

De strategiske indsatsområder har været:

- Miljø/strukturel strategi – borgerne oplever, at sundhed tænkes ind i forhold til skole, institutioner, byplanlægning mv.
- Massestrategi – en høj grad af synlighed. Opslag, annoncering, web, facebook, e-mail og sms samt proaktiv rekruttering – opsøgende kontakt til borgerne i eget hjem.
- Gruppestrategi – tilbud, der matcher borgernes behov i form og indhold.
- Individorienteret strategi – tæt kontakt til den enkelte borger og opfølgning ved udeblivelse.
- Målrettet og fokuseret samarbejde, der støtter de nævnte strategier og fremmer sundhedsorienterede strukturer og muligheden for at træffe sunde valg.

Der er arbejdet med implementering af fx motionstilbud, rygestopkurser og –vejledning og generelle sundhedssamtaler med fokus på henvisning videre i sundhedssystemet. Omvendt har også læger, sundhedsplejersker, apoteker mv. henvist til sundhedsindsatsen i området. Projektet var og er fortsat centreret om projektkontoret i Sundheds- og Kvarterhuset i området, hvor en vifte af kommunale sundhedstilbud samt flere af projektets aktiviteter har til huse. Sundhedsindsatsen har haft og har samarbejde med beboerdemokratiet i området og deltager på fx beboermøder, bestyrelsesmøder osv.

Pædagogisk har man i det daglige været meget bevidst om at møde den enkelte borger i øjenhøjde. Det har været essentielt, at de kommunale tilbud har været sundhedstilbud – ikke sundhedspåbud, samt at projektmedarbejderne har haft en netværksorienteret tilgang og udvist mellemmenneskelig interesse i deres daglige virke. Indsatsen og projektmedarbejderne har været meget synlige og proaktive i området. Der er fx konkret blevet banket på borgernes døre, man har spurgt aktivt ind til borgerens egen oplevelse af trivsel og helbred ("hvordan har du det?"), og man har opfordret til deltagelse, naboskab og netværksdannelse i relation til indsatsens aktiviteter. Dette relationskabende arbejde har været essentielt for projektets gode resultater. En anden væsentlig faktor er, at borgerne overordnet er blevet betragtet som kunder, fremfor som klienter og CPR-numre.

Forankringen af projektet er organisatorisk placeret i Aalborg Kommunes Sundhedsforvaltning og afspejler i sine overordnede strategier Aalborg Kommunes meget tværgående sundhedsforvaltning, hvor sundhed på tværs af forvaltninger er en bevidst tilgang til forebyggelses- og sundhedsfremmearbejdet.

Projekt-teamet har i den indledende fire-års-periode bestået af en fuldtidsansat projektleder, en fuldtidsansat sundhedskonsulent samt en deltidsansat rygestopkonsulent.

Projektorganiseringen har herudover haft offentlige/private partnerskaber og frivilligindsatser som omdrejningspunkt i hele indsatsen. Der har endvidere været stor politisk velvilje til allokering af medarbejdere fra andre fagforvaltninger til projektet på trods af, at ingen medarbejdere er blevet frikøbt til projektet. Dette har haft stor betydning for forankringen og ejerskabet til projektet – man har i andre forvaltninger skullet prioritere sundhedsindsatsen internt og integrere det i eksisterende organisation.

Endvidere har man haft gensidig udveksling med lokalområdets boligsociale helhedsplan, hvilket også har bidraget til såvel rekruttering af borgere samt forankring af tilbud i indsatsen. Samarbejdet med områdets boligorganisationer har også været væsentligt.

Projektlederen har tidligere arbejdet i den boligsociale helhedsplan i området og har derfor haft et indgående kendskab til området, hvilket sandsynligvis også i høj grad har været til projektets fordel i forhold til rekruttering af borgere til aktiviteterne. Projektet har været meget fleksibelt organiseret for både at komme borgerne i møde og for at sikre en stor tilgængelighed af medarbejderne med henblik på det relationsskabende arbejde..

De overordnede resultater af sundhedsinterventionen har været:

- Synergi og større helhed for borgerne, mellem kommunale og private tilbud. Læger, boligselskaber, hjemmepleje, sundhedsplejersker og apoteker med videre kender til tilbuddene og henviser beboerne til dem – ligesom sundhedsområdet henviser til øvrige tilbud i området.
- Der er etableret kontakt til en borgergruppe, der ellers er karakteriseret ved ikke at benytte sig af kommunens tilbud.
- Samarbejdet med frontpersonale på sundhedsområdet bidrager med vigtig viden om behov og ønsker i beboergruppen.
- Deltagelsen i foreningsidræt i den lokale sportshal er øget med 60%.
- Udbuddet af idrætsaktiviteter er steget væsentligt og afspejler i højere grad beboersammensætningens behov og ønsker.
- Medlemmer og frivillige i lokale idrætsforeninger afspejler i højere grad beboersammensætning i området.
- Over 100 storrygere er hvert år på rygestopkursus – 50% er fortsat røgfri efter ½ år.
- En lukningstruet folkeskole har fået en idrætsprofil, og flere elever ønsker nu at gå på skolen.

Interventionen er blevet udvidet til at omfatte yderligere fire udsatte boligområder i Aalborg Kommune, der søsættes i 2015. Indsatserne i de i alt 5 områder bliver fremadrettet driftet i kommunen.

Projektet i Aalborg øst blev i sin tid støttet med 6,1 mio kr. fra satspuljen.

Kontaktperson: Mads Borgstrøm-Hansen, Projektleder i Aalborg kommune, telefon: 25201917, mail: mads.bh@aalborg.dk.